

ХАРАКТЕРИСТИКА ДОХОДНОЇ ЧАСТИНИ БЮДЖЕТУ ТА ОЦІНКА ВПЛИВУ ОСНОВНИХ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ НА ЇЇ РІВЕНЬ

CHARACTERISTICS OF THE REVENUE PART OF THE BUDGET AND ASSESSMENT OF THE IMPACT OF THE MAIN MACROECONOMIC INDICATORS ON ITS LEVEL

У статті визначено склад доходів зведеного бюджету, наведено динаміку виконання зведеного бюджету, досліджено формування доходної частини зведеного бюджету за останні десять років, проаналізовано виконання зведеного бюджету з податкових надходжень, неподаткових надходжень, доходів від операцій із капіталом, трансфертів від урядів зарубіжних країн. Проаналізовано в динаміці за останні десять років обсяги валового внутрішнього продукту на душу населення. Визначено вхідні дані для проведення кореляційно-регресійного аналізу впливу показників державного і гарантованого державою боргу, обсягів мінімальної заробітної плати, обмінного курсу та обсягів валового внутрішнього продукту на результуючий показник – доходи зведеного бюджету. Визначено матрицю парних порівнянь, рівняння регресії та зроблено відповідні висновки щодо наявності прямого тісного зв'язку між обсягом державного і гарантованого державою боргу, мінімальною заробітною платою, обмінним курсом долара США до гривні, обсягом валового внутрішнього продукту України та рівнем доходів зведеного бюджету України.

Ключові слова: бюджетна система, державний бюджет, надходження, формування доходної частини бюджету, кореляційно-регресійний аналіз.

В статті определен состав доходов сводного бюджета, приведена динамика выполнения сводного бюджета, исследовано формирование доходной части сводного бюджета за последние десять лет, проанализировано выполнение сводного бюджета по налоговым поступлениям, неналоговым поступлениям, доходам от операций с капиталом, трансфертам от правительств зарубежных стран. Проанализированы в динамике за последние десять лет объемы валового внутреннего продукта на душу населения. Определены входные данные для проведения корреляционно-регрессионного анализа влияния показателей государственного и гарантированного государством долга, объемов минимальной заработной платы, обменного курса и объемов валового внутреннего продукта на результирующий показатель – доходы сводного бюджета. Определена матрица парных сравнений, уравнения регрессии и сделаны соответствующие выводы о наличии прямой тесной связи между объемом государственного и гарантированного государством долга, минимальной заработной платой, обменным курсом доллара США к гривне, объемом валового внутреннего продукта Украины и уровнем доходов сводного бюджета Украины.

Ключевые слова: бюджетная система, государственный бюджет, поступления доходов, формирование бюджета, корреляционно-регрессионный анализ.

УДК 336.02

DOI: <https://doi.org/10.32843/infract51-46>

Юнацький М.О.

к.е.н., старший викладач кафедри фінансів суб'єктів господарювання та інноваційного розвитку Криворізький національний університет

Осіпенко С.О.

студентка Криворізький національний університет

Yunatskyi Marian

Kyryvi Rih National University

Osipenko Sofiya

Kyryvi Rih National University

The purpose of the work is to characterize the components of the revenue side of the consolidated state budget and determine the impact on it of the main economic macro-indicators. The article defines the composition of the consolidated budget revenues, presents the dynamics of the consolidated budget, examines the formation of the consolidated budget revenue for the last ten years, analyzes the consolidated budget execution of tax revenues, non-tax revenues, revenues from capital transactions, transfers from foreign governments. dynamics over the past ten years, gross domestic product per capita. The input data for correlation-regression analysis of the impact of public and state-guaranteed debt, minimum wage, exchange rate and gross domestic product on the resulting indicator - consolidated budget revenues. The matrix of pairwise comparisons, regression equations is determined and the corresponding conclusions are made on the existence of a direct close connection between the amount of state and state-guaranteed debt, minimum wage, US dollar exchange rate to hryvnia, gross domestic product of Ukraine and the consolidated budget of Ukraine. The subject of research in this work are the theoretical foundations and mechanisms of formation of the budget system as a tool for socio-economic development of the country. The object of research in the work is the process of forming the budget system of Ukraine. Theoretical and methodological basis for writing a scientific paper are the results of scientific research of domestic and foreign economists, teaching aids and monographs. The information base of the study consisted of laws and regulations on the formation of the budget system, statistical and analytical materials of the Ministry of Finance of Ukraine, Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine, State Statistics Service of Ukraine, State Treasury Service of Ukraine, State Audit Office of Ukraine, State Fiscal Service of Ukraine, Accounting Chamber of Ukraine, relevant monographs, scientific articles of domestic and foreign scientists. The set of methods and approaches is applied in the work, which allowed to realize the conceptual unity of the research. Methods of scientific abstraction, synthesis are used in determining the institutional basis for the formation of the budget system and its components. Methods of grouping and comparison of indicators are used in the implementation of horizontal, vertical analysis and correlation-regression analysis of the impact of key economic macroeconomic indicators on the level of revenues of the consolidated budget of Ukraine.

Key words: budget system, state budget, receipts, formation of the revenue part of the budget, correlation-regression analysis.

Постановка проблеми. Економічний і соціальний розвиток регіонів країни та країни загалом забезпечується, головним чином, за рахунок бюджетних коштів, тому держава повинна мати збалансований бюджет доходів і видатків, оскільки перевищення видатків над доходами може призвести до економічної кризи, росту державного боргу, дефіциту бюджету. Проблема формування

дохідної частини бюджету та необхідність збільшення витрат в умовах пандемії коронавірусу COVID-19 посилюють ризики стабільності державних фінансів, тому дослідження проблеми формування доходної частини зведеного бюджету України є актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукову проблематику з питань формування

бюджетної системи досліджено у працях представників світової економічної думки К. Вікселя, Е. Ліндаля, Р. Масгрейва, А. Пігу, А. Лаффер, П. Гензель, К. Брауер, Дж. Стігліц, Е. Селігмен П. Самуельсона, Б. Селігмена, А. Сміта, Дж. Стігліца, А. Соколова і таких українських науковців, як: В. Андрущенко, В. Валігура, Л. Демиденко, Т. Єфименко, Ю. Іванов, С. Корецька, А. Крисоватий, І. Луніна, І. Лютий, В. Мельник, В. Опарін, Н. Прокopenко, А. Соколовська, В. Суторміна, О. Тимченко, В. Федосов, Н. Ярова та ін.

Постановка завдання. Метою дослідження є характеристика складників доходної частини зведеного державного бюджету та визначення впливу на неї основних економічних макропоказників.

Виклад основного матеріалу дослідження. Доходи бюджету – це податкові, неподаткові та інші надходження на безповоротній основі, акумулювання яких передбачено законодавством. Державні доходи формуються за активної участі держави, тому актуальним питанням є побудова ефективного механізму наповнення бюджету. На законодавчому рівні визначено частину чистого прибутку суспільства, що централізується у бюджеті державного і місцевих рівнів, та частину, що залишається у суб'єктів господарювання. До загальнодержавних податків і зборів належать податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб, податок на додану вартість, акцизний податок, екологічний податок, рентна плата та мито. Місцевими податками є податок на майно та єдиний податок, до зборів належать збір за місця для паркування транспортних засобів та туристичний збір. Головне призначення системи державних доходів – створення фінансової бази для забезпечення фінансової діяльності держави [1].

На рівень доходів бюджету впливають як зовнішні, так і внутрішні чинники (економічні, соціальні, політичні). До внутрішніх чинників відносять обсяг валового внутрішнього продукту, рівень внутрішнього державного боргу, рівень податкових ставок, стабільність курсу національної валюти та рівня інфляції.

До зовнішніх чинників належать: рівень цін на енергоносії, обсяг зовнішнього державного боргу, рівень інтеграції у зовнішньоекономічний простір, рівень зовнішньої фінансової допомоги від іноземних держав та міжнародних фінансових організацій [2].

Аналіз динаміки доходів зведеного бюджету України показує тенденцію до постійного їх зростання (рис. 1).

Так, за 2018 р. дохід зведеного бюджету становив 1184,3 млрд грн, що на 167,3 млрд грн, або на 16,5%, більше, ніж у 2017 р. (табл. 1). У 2019 р. дохід збільшився на 105,5 млрд грн, або на 8,9%. За 11 місяців 2020 р. доходи зведеного бюджету України становили 1215,3 млрд грн. Якщо розрахувати середній прогнозований показник доходу за 2020 р. ($1215,3/11 \cdot 12 = 1325,8$ млрд грн), то з'ясується, що прогнозований показник більше на 36,0 млрд грн, ніж у 2019 р., або на 2,8%.

Найменший темп приросту доходів зведеного бюджету України був у 2013 р. – 2,7 млрд грн, або 0,6%, а найбільший – у 2015 р. – 195,9 млрд грн, або 43%. За останні п'ять років спостерігається постійне зменшення темпу приросту доходів зведеного бюджету України, що потребує аналізу його складників.

Розглянемо основні складники доходів зведеного бюджету України, до яких відносять податкові надходження, неподаткові надходження та доходи від операцій із капіталом (табл. 2).

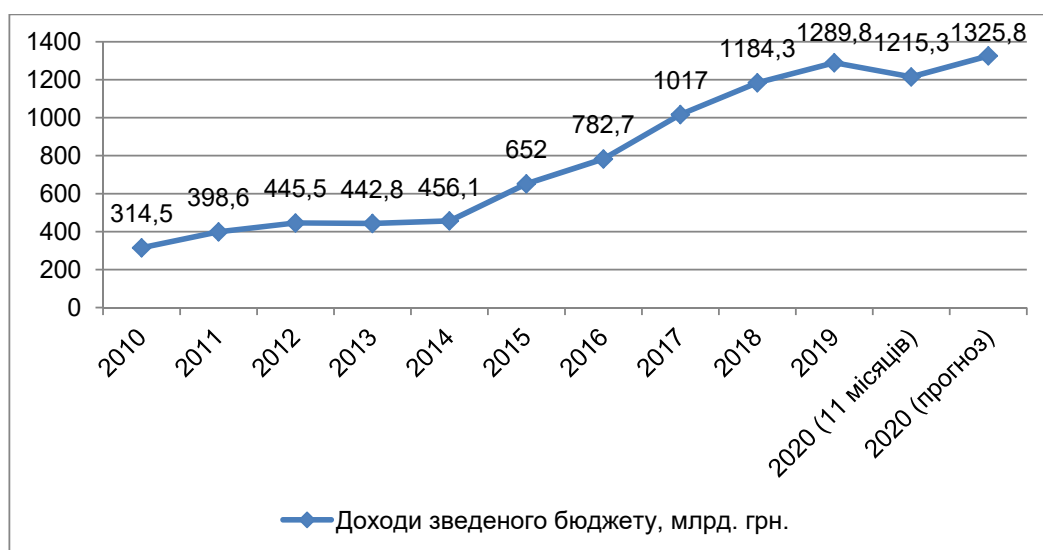

Рис. 1. Динаміка виконання зведеного бюджету України за 2010–2020 рр.

Джерело: побудовано авторами на основі [3]

Таблиця 1

Динаміка формування зведеного бюджету України за період 2010–2020 рр.

Роки	Доходи зведеного бюджету, млрд грн	Абсолютне відхилення, млрд грн	Темп приросту, %
2010	314,5		
2011	398,6	84,1	26,7
2012	445,5	46,9	11,8
2013	442,8	-2,7	-0,6
2014	456,1	13,3	3,0
2015	652	195,9	43,0
2016	782,7	130,7	20,0
2017	1017	234,3	29,9
2018	1184,3	167,3	16,5
2019	1289,8	105,5	8,9
2020 (11 міс.)	1215,3		
2020 (прогноз)	1325,8	36,0	2,8

Джерело: побудовано авторами на основі [3; 4]

Таблиця 2

Аналіз частки основних складників макропоказників у доходах зведеного бюджету України та у ВВП за період із 2010 по 2020 р., %

Роки	Податкові надходження		Неподаткові надходження		Доходи від операцій з капіталом	
	Частка у доходах бюджету	Частка у ВВП	Частка у доходах бюджету	Частка у ВВП	Частка у доходах бюджету	Частка у ВВП
2010	74,5	21,8	23,5	6,8	1,0	0,3
2011	84,0	25,7	15,1	4,6	0,6	0,2
2012	80,9	25,6	18,2	5,7	0,7	0,2
2013	79,9	24,3	19,2	5,8	0,4	0,1
2014	80,6	23,5	17,7	2,1	0,4	0,1
2015	77,9	25,7	21,5	7,1	0,3	0,1
2016	83,1	27,3	16,0	5,3	0,2	0,1
2017	81,4	27,8	15,2	5,2	0,2	0,1
2018	83,3	27,7	16,3	5,4	0,2	0,1
2019	83,0	26,9	16,5	5,4	0,2	0,1
2020 (9 міс)	81,7	20,0	17,9	6,3	0,2	0,1

Джерело: побудовано авторами на основі [3; 4]

Податкові надходження – це обов'язкові платежі, які сплачуються фізичними та юридичними особами до бюджету. Їхній розмір та термін сплати визначаються вищим органом законодавчої влади. Податки стягуються для фінансового забезпечення діяльності держави, а також різноманітних муніципальних утворень [7].

Податки посідають основне місце у доходах бюджетів, займаючи найбільшу частку у їх структурі, таким чином, впливаючі на соціально-економічний стан розвитку держави й є одним із дієвих чинників регулювання економіки.

Податкові надходження є формою перерозподілу валового внутрішнього продукту, їх обсяги визначені станом розвитку економіки, кількісним складом економічних агентів та продуктивністю їхньої праці, що, відповідно до Податкового кодексу, повинні здійснювати відрахування у

бюджети різних рівнів, а також потребами країни у перерозподілі ВВП та фінансовому забезпеченні реалізації державних програм.

Характерною ознакою неподаткової форми одержавлення вартості національного продукту, а частково й національного багатства, є багатоканальність і множинність перерозподільчих бюджетних потоків, які акумулюються у вигляді таких мобілізаційних джерел: 1) доходів від власності та підприємницької діяльності; 2) адміністративних зборів та платежів, доходів від некомерційного та побічного продажу; 3) надходжень від штрафних і фінансових санкцій; 4) інших неподаткових надходжень; 5) власних надходжень бюджетних установ [8].

Доходи від операцій із капіталом – це доходи бюджету, що мобілізуються неподатковим методом. Вони включають три групи надходжень:

надходження від продажу основного капіталу, надходження від реалізації державних запасів товарів, надходження від продажу землі і нематеріальних активів [8].

За інформацією Міністерства фінансів України, за січень-листопад 2020 р. загальний обсяг доходу зведеного бюджету України становив 1 215,3 млрд грн, що на 4,4% (51,2 млрд грн) більше аналогічного показника за 2019 р. За 11 місяців 2020 р. у загальному обсязі зведеного бюджету України питома вага податкових надходжень становила 81,7%, неподаткових надходжень – 17,9%.

Найбільшу питому вагу серед надходжень у загальному обсязі доходів зведеного бюджету України становили такі надходження: податок на додану вартість – 29%; податок та збір на доходи фізичних осіб – 21,5%; акцизний податок – 11,4%; податок на прибуток підприємств – 8,6%; частина чистого прибутку та дивіденди – 5,8%; місцеві податки – 5,8%; власні надходження бюджетних установ – 5,8% [3].

Рівень виконання зведеного бюджету України за 2010–2020 рр. наведено в табл. 3.

Згідно з табл. 3, за останні 10 років виконання зведеного бюджету щорічно становило понад 90%. Найменший рівень виконання був у 2014 р. за рахунок невиконання плану по податкових надходженнях (94,9%), неподаткових надходженнях (86%) та доходах від операцій із капіталом (47,6%). Найбільше перевиконання зведеного бюджету зафіксовано у 2017 р. – на рівні 100,7%, що стало можливим за рахунок перевиконання плану по податкових надходженнях (100,5%).

Доходи і видатки бюджету являють собою важливий регулятор фінансових потоків у поточному та довгостроковому періодах і характеризують економічну політику держави. Так, видатки бюджету являють собою сукупність фінансових

відносин, які виникають на завершальному етапі перерозподільчого процесу щодо організації процесу використання коштів бюджету відповідно до програм та планів розпорядників бюджетних коштів із метою забезпечення соціально-економічного зростання у довгостроковій перспективі та мають риси строковості, плановості, цільового спрямування [7].

Аналіз складу та динаміки основних макроекономічних показників є головним складником фінансової політики, спрямованої на економічне зростання; постійний моніторинг дає уяву про джерела формування доходу та видатків бюджету, про напрями економічної та бюджетної політики.

Ступінь результативності фінансової політики та економічний ефект бюджетного регулювання економіки завдяки бюджетному плануванню характеризує динаміка ВВП. Зв'язок між бюджетом та економікою держави забезпечує ефективне використання коштів бюджету та мобілізацію податкових, неподаткових та інших надходжень.

Валовий внутрішній продукт (ВВП, англ. – Gross Domestic Product, GDP) – макроекономічний показник, що показує ринкову вартість усіх кінцевих товарів та послуг, вироблених за рік у всіх галузях економіки на території держави для споживання, експорту та накопичення незалежно від національної приналежності використаних факторів виробництва [8].

За період 2010–2019 рр. ВВП України постійно збільшується, а темпи приросту приблизно рівні темпам приросту доходів зведеного бюджету (табл. 4). Це свідчить про деяку стабілізацію фінансової системи, поліпшення бюджетної політики. Так, згідно з табл. 4, найбільший приріст ВВП на душу населення мав місце у 2015 р. (29%). А найменший може бути зафіксований у 2020 р. (-2,9%), оскільки, за даними уряду, за три квартали

Таблиця 3

Рівень виконання зведеного бюджету за період із 2010 по 2020 р., %

Роки	Податкові надходження	Неподаткові надходження	Доходи від операцій з капіталом	Трансферти від урядів зарубіжних країн та МО	Всього
2010	96,2	100,0	64,6	42,9	96,7
2011	101,2	101,7	51,1	55,6	100,6
2012	90,7	107,4	65,2	25,0	93,0
2013	93,4	98,2	45,7	150,0	94,1
2014	94,9	86,0	47,6	103,8	92,9
2015	102,2	107,4	81,8	36,9	102,4
2016	102,6	96,1	59,3	74,5	100,2
2017	100,5	97,7	91,7	84,2	100,7
2018	99,6	97,0	90,3	64,0	98,7
2019	96,2	105,3	59,6	70,6	97,5
2020 (11 міс.)	93,7	90,5	10,0	55,6	92,86
2020 (прогноз)	102,2	98,7	10,9	60,7	101,3

Джерело: побудовано авторами на основі [3–6]

2020 р. ВВП України становив 2 870,3 млрд грн, що в прогнозі на рік може дати скорочення ВВП на 147,5 млрд грн, або на 3,7%. Це катастрофічні показники. Головною причиною даної ситуації вважається застосування карантинних і обмежувальних заходів у зв'язку з пандемією COVID-19.

Валовий внутрішній продукт, як і рівень обмінного курсу до долару США, мінімальна заробітна плата та рівень державного та гарантованого державою боргу є найважливішими індикаторами соціально-економічного розвитку країни, що займають головне місце в аналізі економічних процесів та можуть застосовуватися для оцінки результатів економічної діяльності уряду країни та темпів економічного зростання.

Завдяки кореляційно-регресійного аналізу (що зроблений на основі лінійної моделі) визначимо

ступінь впливу обсягу ВВП (X_1), обмінного курсу (X_2), обсягів мінімальної заробітної плати (X_3) та обсягів державного і гарантованого державою боргу (X_4) на рівень доходів зведеного бюджету (Y_1) – результативну ознаку. За допомогою кореляційно-регресійного аналізу існує можливість виміру щільності зв'язків між факторними та результативними ознаками, а також виокремлення чинників, що чинять найбільший вплив на результативну ознаку.

Для аналізу взаємозв'язків між вибраними показниками визначаємо параметри лінійного рівняння регресії (за допомогою пакету «Аналіз даних» Microsoft Excel) на основі даних табл. 5, а отримані в результаті розрахунків значення заповнюємо у табл. 6 і табл. 7.

Для оцінки тісноти зв'язку між факторами (X) та результуючим показником (Y) розраховано

Таблиця 4

Аналіз динаміки обсягів ВВП України за період із 2010 по 2020 р.

Роки	ВВП, млрд грн	Населення (тис осіб)	ВВП на душу нас., грн	Відхилення	
				грн	%
2010	1082,6	45865	23603,6	3767,3	19,0%
2011	1316,6	45693	28813,9	5210,2	22,1%
2012	1408,9	45577	30912,5	2098,6	7,3%
2013	1454,9	45483	31988,7	1076,2	3,5%
2014	1566,7	43722	35834,0	3845,3	12,0%
2015	1979,4	42836	46210,2	10376,1	29,0%
2016	2383,1	42668	55853,5	9643,3	20,9%
2017	2982,9	42477	70224,3	14370,8	25,7%
2018	3558,7	42269	84192,0	13967,7	19,9%
2019	3974,6	42019	94589,8	10397,8	12,4%
2020 (9 міс.)	2870,3	41703,3			
2020 (прогноз)	3827,1	41703,3	91769,7	-2820,1	-2,9%

Джерело: побудовано авторами на основі [3–5]

Таблиця 5

Вхідні дані для проведення кореляційно-регресійного аналізу залежностей доходу зведеного бюджету від макроекономічних показників

Роки	Доходи зведеного бюджету, млрд грн	ВВП, млрд грн	Обмінний курс грн до дол., грн	Мінімальна заробітна плата, грн	Державний і гарантований державою борг, млрд грн
	(Y_1)				
2010	314,5	1082,6	7,9347	922	432,3
2011	398,6	1302,1	7,9543	1004	473,1
2012	445,5	1411,2	7,9911	1134	515,5
2013	442,8	1454,9	7,993	1218	584,37
2014	456,1	1566,7	11,8898	1218	1100,83
2015	652	1979,4	21,8561	1378	1572,18
2016	782,7	2383,1	25,5531	1600	1929,75
2017	1017	2982,9	26,6166	3200	2141,67
2018	1184,3	3558,7	27,2043	3723	2168,63
2019	1289,8	3974,6	26,5122	4173	1998,28
2020 (прогноз)	1302,5	3827,1	29,5	5000	3734,96
2020 (9 міс.)	976,9	2870,3	28,3	5000	2801,22

Джерело: побудовано авторами на основі [3–6]

коефіцієнт лінійної залежності К. Пірсона у вигляді матриці парних порівнянь.

Таблиця 6

**Матриця парних порівнянь
(кореляційна матриця)**

	(Y ₁)	(X ₁)	(X ₂)	(X ₃)	(X ₄)
(Y ₁)	1				
(X ₁)	0,998279	1			
(X ₂)	0,923696	0,912291	1		
(X ₃)	0,966649	0,965285	0,826653	1	
(X ₄)	0,89696	0,882271	0,916511	0,886983	1

Джерело: побудовано авторами

Так, усі коефіцієнти кореляції між доходами зведеного бюджету (Y) і факторними ознаками (X) знаходяться в межах близько одиниці, що говорить про високий і тісний зв'язок. Згідно з аналізом, найбільший зв'язок доходи зведеного бюджету мають із ВВП (коефіцієнт кореляції – 0,9982), а найменший – із показником державного і гарантованого державою боргу (коефіцієнт кореляції – 0,8969).

Результати розрахунку простої лінійної регресії наведено в табл. 7.

Таблиця 7

**Вихідні дані регресійного аналізу
залежностей доходу зведеного бюджету
від макроекономічних показників**

Рівняння регресії лінійної функції	
Показники	Доходи зведеного бюджету, (Y ₁)
ВВП, (X ₁)	$Y_1 = 0,35X - 59,35$
Обмінний курс грн. до дол., (X ₂)	$Y_1 = 37,65X + 65,13$
Мінімальна заробітна плата, (X ₃)	$Y_1 = 0,24X + 200,79$
Державний і гарантований державою борг, (X ₄)	$Y_1 = 0,33X + 246,86$

Джерело: побудовано авторами

За зростання обсягів ВВП (X₁) на 1 млрд грн обсяги доходу зведеного бюджету зростуть приблизно на 0,35 млрд грн. За збільшення обмінного курсу обсяг доходів зростає на 37,65 млрд грн, а за збільшення рівня мінімальної заробітної плати на 1 000,0 грн надходження до бюджету та видатки зростають на 0,33 млрд грн.

Таким чином, головними складниками доходу зведеного бюджету України є податкові та неподаткові надходження, а головним чинниками впливу на його обсяги є рівні ВВП, інфляції, мінімальної заробітної плати та державного та гарантованого державою боргу.

Висновки з проведеного дослідження.

Бюджетна система, виступаючи основою державних фінансів, має призначення інструменту державного регулювання економіки шляхом взаємодії

державного та місцевих бюджетів за допомогою фінансового права, системи міжбюджетних відносин, середньострокового планування та прогнозування, забезпечуючи соціально-економічний розвиток держави та сприяючи підвищенню рівня затверджених державою соціальних стандартів життя. Бюджетна система являє собою сукупність бюджетів, що працюють на єдиних принципах та єдиних фінансово-економічних відносинах, а також інституційних засадах. Вона є провідником реалізації державних функцій в умовах глобалізаційних викликів та виступає головним інструментом, що регулює економічний розвиток держави адміністративно-територіальних одиниць та інших економічних суб'єктів.

Україні слід звернути увагу на пріоритети бюджетної політики країн із розвинутою економікою, де держава зберігає напрями фінансово-бюджетної політики щодо соціальної спрямованості видатків бюджетів усіх рівнів. Так, бюджетна політика в країнах із розвинутою економікою характеризується значною увагою до регулюючої функції бюджету під час вирішення пріоритетних завдань, що виникають у соціально-економічному розвитку країни, забезпечуючи результативність державного регулювання фінансової системи і збалансованість середньо- та довгострокових бюджетів.

За допомогою кореляційно-регресійного аналізу встановлено прямий тісний зв'язок між обсягом державного і гарантованого державою боргу, мінімальною заробітною платою, обмінним курсом долара США до гривні, обсягом ВВП України та результативною ознакою – рівнем доходів зведеного бюджету України, що зумовило необхідність розгляду цих показників у динаміці за останні кілька років та впливу на них економічної кризи, пов'язаної з пандемією COVID-19, у подальших дослідженнях.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Макогон В.Д. Податкові надходження у системі формування дохідної частини бюджету. *Економічний вісник університету*. 2019. Вип. 41/1. С. 188–195.
2. Гребеник К.В. Доходи бюджету у системі фінансово-економічних відносин. *Модернізація та суспільний розвиток економіки держави та регіонів* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 25–26 травня 2018 р. Київ : Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського, 2018. С. 96–98.
3. Макропоказники України. Міністерство фінансів. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/cons/2020/> (дата звернення: 29.12.2020).
4. Виконання держбюджету України за доходами, надходження до місцевих бюджетів та ЄСВ. Державна казначейська служба України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/2020-5?v=5e1c363005730> (дата звернення: 29.12.2020).

5. Державний вебпортал бюджету для громадян. Міністерство фінансів України. URL: <https://openbudget.gov.ua/national-budget/incomes> (дата звернення: 29.12.2020).

6. Інфляційний звіт. Національний банк України. Грудень. 2020. С. 25. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/IR_2020-Q2.pdf?v=4 (дата звернення: 29.12.2020).

7. Миськів Г. Бюджетна система: теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. 272 с.

8. Опарін В.М. Бюджетна система України : навчальний посібник. Київ : Акад. фін. упр., 2012. 390 с.

REFERENCES:

1. Makohon V.D. (2019) Podatkovi nadkhodzhennya u systemi formuvannya dokhidnoyi chastyny byudzhetu. [Tax revenues in the system of forming the revenue side of the budget]. *Economic Bulletin of the University*, no. 41/1, pp. 188–195.

2. Hrebnyk K.V. (2018) Dokhody byudzhetu u systemi finansovo-ekonomichnykh vidnosyn [Modernization and social development of the economy of the state and regions: materials Mezhi. scientific-practical koif.]. VI Vernadsky Tavriya National University. (Kyiv, May 25–26, 2018), pp. 96–98.

3. Ministerstvo finansiv Ukrayiny (2020) Makropokaznyky Ukrayiny [Macro-indicators of Ukraine]. Available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/cons/2020/> (accessed 29 December 2020).

4. Derzhavna kaznacheys'ka sluzhba Ukrayiny. (2020) Vykonannya Derzhbyudzhetu Ukrayiny za dokhodamy, nadkhodzhennya do mistsevykh byudzhetiv ta YESV [execution of the State Budget of Ukraine in terms of revenues, revenues to local budgets and SSC]. Available at: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/2020> (accessed 29 December 2020).

5. Derzhavnyy veb-portal byudzhetu dlya hromadyan (2020) Vykonannya Derzhbyudzhetu Ukrayiny za dokhodamy [execution of the State Budget of Ukraine in terms of revenues] Available at: <https://openbudget.gov.ua/national-budget/incomes> (accessed 29 December 2020).

6. Natsional'nyy bank Ukrayiny (2020) Inflyatsiynyy zvit Hruden. 2020 r. [Inflation report December. 2020]. Available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/IR_2020 (accessed 29 December 2020).

7. Myskiv H. (2020) Byudzhetna systema: teoretychni ta praktychni aspekty (u skhemakh i tablytsyakh): navchal'nyy posibnyk [Budget system: theoretical and practical aspects (in schemes and tables): textbook]. Lviv: Raster-7. (in Ukrainian)

8. Oparin V.M. (2012) Byudzhetna systema Ukrayiny [Budget system of Ukraine]. Kyiv: DNNU. (in Ukrainian)